

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Робоча програма навчальної дисципліни

Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність: 032 «Історія та археологія»

вид дисципліни: обов'язкова

історичний факультет

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 21 ” серпня 2019 року, протокол № 6

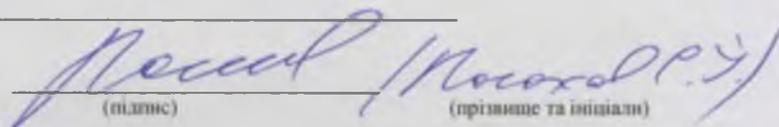
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Д.і.н., професор Посохов Сергій Іванович, к.і.н. Любавський Роман Геннадійович

Програму схвалено на засіданні кафедри історіографії, джерелознавства та археології

Протокол від “ 16 ” гравня 2019 року № 10

Завідувач кафедри _____

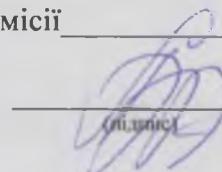

(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 14 ” серпня 2019 року № 8

Голова методичної комісії _____

(підпис) Тумаков О. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма нормативної навчальної дисципліни «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки третього рівня вищої освіти – доктора філософії

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)
галузі знань – 03 – гуманітарні науки
спеціальності 032 – історія та археологія

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес підготовки наукових публікацій та презентація результатів наукових досліджень науковому співтовариству.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

- Розділ 1. Створення наукового тексту.
- Розділ 2. Презентація наукового доробку.
- Розділ 3. Мультимедійна презентація.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою курсу є ознайомлення аспірантів із такими видами їх майбутньої фахової діяльності, які передбачають оприлюднення результатів наукової діяльності: написання та публікація наукових статей, виступи з доповідями та повідомленнями на конференціях та семінарах, участь у соціальних мережах фахової спрямованості, аналіз наукометричних баз даних, підготовка візуальних презентацій доповідей та ін.

1.2. Завдання навчальної дисципліни полягає в тому, щоби аспіранти усвідомили своє входження до наукового співтовариства, з'ясували сучасні норми та традиції репрезентації наукових результатів, опанували новітні форми наукової комунікації, зрозуміли необхідність постійного удосконалення свого фахового рівня. Відповідно, під час занять студенти набувають уміння формулювати наукову гіпотезу та визначати дослідницькі завдання при написанні статей та доповідей, правильно планувати свою наукову роботу, ефективно розподіляти час, стежити за реакцією наукової спільноти на власні публікації, критично оцінювати її, використовувати наявні можливості для вирішення конкретних науково-організаційних проблем.

1.3. Кількість кредитів: денне – 3

1.4. Загальна кількість годин: 120

Найменування показника	Галузь знань (предметна область), напрям, спеціальність, рівень вищої освіти / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань _____ історія _____ (шифр і назва)	за вибором студента	
Індивідуальне завдання _____ (назва)	Напрямок підготовки 032 «Історія та археологія» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Доктор філософії	Рік підготовки	
		1-й	-й
Загальна кількість годин		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –		Лекції	
		24 год.	год
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		96 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
	Вид контролю:		
	екзамен	<u>залік</u>	

1.6. Заплановані результати навчання

Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати нещодавні публікації в межах та поза областю дослідження.

Здатність використовувати критичні знання в громадській сфері, що підтверджено публікацією принаймні однієї оглядової статті та статті-огляду книги.

Здатність детально розробляти та презентувати переконливо групі кваліфікованих дослідників добре обґрунтований план дослідження для розв'язання важливої задачі.

Здатність завершити розширений оригінальний результат дослідження, що ґрунтується на критичному розгляді джерел та забезпечений необхідним науковим апаратом - таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів.

Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів.

Здатність аналізувати та посилаючись на відповідні праці в письмовій формі, доводити свою точку зору за допомогою усних виступів та презентацій, знання основних дискусій та трендів в межах обраної тематики.

Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати корпус джерел при підготовці дисертації.

Знання основних можливостей наукової співпраці в межах соціальних та гуманітарних наук, здатність презентувати критичний звіт про принаймні одну важливу програму, визначаючи позитивні та негативні аспекти своєї області дослідження.

Знання методик та форм організації та здійснення навчального процесу в вищій школі; принципів структурування навчальної дисципліни; сучасних інтерактивних методів навчання студентів; специфіки застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі; особливостей організаторської та управлінської діяльності у вищій школі.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Створення наукового тексту.

Тема 1. **Форми оприлюднення наукових результатів.** Ешелони наукових публікацій. Виступи на конференціях та семінарах. Робота у творчому колективі та проблеми авторства. Наукова гіпотеза та її обґрунтування.

Тема 2. **Вибір теми статті та її структура.** Основні вимоги до наукових статей. Варіанти побудови тексту статті. Правила оформлення тексту статті.

Тема 3. **Фахові видання та вимоги до авторів.** Фахові видання з історії. Видання з імпаکت-фактором. Правила подання текстів до редколегій.

Тема 4. **Робота з рецензентами та редактором.** Правила рецензування та редагування статей у періодичних виданнях. Текстологічні правила.

Розділ 2. Презентація наукового доробку.

Тема 5. **Наукова конференція як засіб комунікації.** Особливості академічної етики та комунікації у корпорації істориків. Висловлювання гіпотези та ведення полеміки. Підтримка наукових контактів.

Тема 6. **Історик у інтернет-просторі.** Імідж дослідника у «всесвітній павутині». Віртуальні наукові спільноти. Представлення свого наукового доробку у мережі Інтернет. Наукометричні бази даних. Індекс Хірша.

Тема 7. **Гранти і стажування: де знайти і з чого почати.** Міжнародне співробітництво істориків. Пошук дослідницьких грантів. Написання мотиваційного листа і оформлення заявки. Представлення власного проекту. Написання звіту після стажування.

Тема 8. **Робітні та майстер-класи.** Презентація та обговорення тексту. Сприйняття критики, бачення перспективи розвитку теми. «Опонентське коло».

Розділ 3. Мультимедійна презентація.

Тема 9. **Мультимедійні технології та основні напрямки їх застосування для презентації наукового доробку.** Види і форми подання інформації. Історія розвитку мультимедійних технологій. Створення мультимедійних презентацій як вимога часу. Переваги застосування мультимедійних технологій в історичних дослідженнях. Зasadничі принципи графічної презентації досліджень. Мультимедійні засоби, програми, обладнання: стислий огляд.

Тема 10. **Мультимедійна презентація наукового доробку: особливості створення, різновиди та призначення.** Технології та етапи створення мультимедійних презентацій. Технологія розробки презентацій: визначення мети, вибір способу, розробка змісту презентації, підбір інформації та підготовка даних для створення презентацій. Основні різновиди презентації наукового доробку. Принципи створення презентацій: фокус, контраст,

єдність. Структура і параметри презентації. Основні етапи створення мультимедійної презентації. Формування інструментарію для роботи з презентаціями, підготовка матеріалів для створення презентацій. Особливості використання мультимедійних технологій під час публічних презентацій наукового доробку.

Тема 11. Основні правила створення мультимедійних презентацій.

Слайди як складові частини мультимедійної презентації. Розробка та створення слайдів. Вибір дизайну для слайдів. Редагування тексту. Шрифти та їх поділ за графічною основою. Лінії та фігури. Використання зображень в мультимедійних презентаціях. Редагування зображень. Переваги та недоліки різних способів представлення зображень (растрові, векторні та фрактальні зображення). Робота з діаграмами. Налаштування анімації об'єктів слайда: загальні помилки. Фізіологічний аспект зорового сприйняття руху. Види анімації. Використання в презентації відео та аудіо контенту. Основні принципи і формати представлення відео та звукових даних. Використання гіперпосилань у презентації. Найбільш поширені помилки при створенні мультимедійних презентацій.

Тема 12. Засоби створення мультимедійних презентацій.

Ринок мультимедійних продуктів та його розвиток. Основні типи мультимедійних продуктів. Огляд програмних продуктів для створення мультимедійних презентацій: особливості інтерфейсів та можливості застосування. Проблема сумісності засобів створення мультимедійних презентацій. Імпортування / експортування файлів. Носії інформації для зберігання мультимедійних даних. Класифікація носіїв інформації. Особливості використання мультимедійних даних на різних носіях інформації.

презентація наукового доробку: особливості створення, різновиди та призначення												
Тема 11. Основні правила створення мультимедійних презентацій		2										
Тема 12. Засоби створення мультимедійних презентацій		2										
<i>Усього годин</i>		24										

6. Самостійна робота

Тема 1-4. – 20 годин

Тема 5-8. – 38 годин

Тема 9-12. – 38 годин

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форма контролю
1	Здійснити аналіз масиву публікацій з теми дисертації	10	Список публікацій
2	Проаналізувати список фахових видань з теми дисертації	5	Список видань
3	Підготувати рецензію на сучасну статтю з теми дисертації	5	Дискусія-обговорення
4	Індекс цитування: проблеми та перспективи використання	5	Дискусія-обговорення
5	Написання тез доповіді на конференцію	5	Дискусія-обговорення
6	Реєстрація у наукометричних платформах (scholar.google.com.ua , www.academia.edu) та розміщення там публікацій (PDF)	8	Дискусія-обговорення
7	Оформлення заявки на грант або стажування	10	Дискусія-обговорення
8	Формування заявки на участь у робітні із обговоренням власного тексту	10	Дискусія-обговорення
9	Скласти перелік мультимедійних засобів, що можуть бути використанні для презентації власного наукового доробку	8	Перелік засобів

10	Розробити проект презентації власного наукового доробку. Визначити зміст та послідовність презентації даних, здійснити підбір контенту	10	Дискусія-обговорення
11	Створити мультимедійну презентацію власного наукового доробку у програмі підготовки презентацій (на вибір)	10	Дискусія-обговорення
12	Створити мультимедійну презентацію власного наукового доробку за допомогою онлайн-офісу (на вибір)	10	Дискусія-обговорення
	Разом	96	

8. Методи навчання

- індуктивний;
- дедуктивний;
- аналітичний;
- синтетичний;
- дослідницький.

9. Форми оцінювання

- Поточний контроль здійснюється під час дискусій, обговорення виступів з доповідями, шляхом перевірки творчих індивідуальних завдань.
- Обговорення рецензій на наукові праці та оглядів подій наукового життя.
- Підсумковий контроль передбачає перевірку запланованих результатів навчання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Розділ 1				Розділ 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
		30					30		

T1, T2 ... T12 – теми змістових розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

11. Рекомендоване методичне забезпечення

1. Бонч-Бруєвич Г. Ф. Технічні засоби навчання з використанням інформаційних комп'ютерних технологій: навч. посібник / Г. Ф. Бонч-Бруєвич. – К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2007. – 64 с.
2. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: курс лекцій / Буйницька О. П. – К.-Под.: Буйницький, 2010. – 179 с.
3. Бут У.К. Исследование : шестнадцать уроков для начинающих авторов /У К Бут, Г.Дж. Коломб, Дж. М. Уильямс ; пер. с англ. А. Станиславского. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Флинта : Наука, 2007.
4. Каптерев А. Мастерство презентации. Как создавать презентации, которые могут изменить мир / А. Каптерев; пер.с англ. С. Кировой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, Эксмо, 2012. – 336 с.
5. Лебедев А. Бессмысленная презентация [Электронный ресурс] / А. Лебедев. – Режим доступа: <http://www.artlebedev.ru/kovodstvo/sections/145/>. Доступ – 14.02.2016 р.
6. Методичні вказівки до використання мультимедійних презентацій у вивченні курсу «Історія України» для студентів усіх спеціальностей / Уклад. В. І. Ніколаєнко, Є. К. Шишкіна, С. С. Телуха. – Х.: НТУ «ХП», 2014. – 173 с.
7. Підготовка мультимедійної презентації за допомогою програми Microsoft PowerPoint: метод. рек. до викон. практ. роботи з дисципліни «Методи і засоби автоматизованого проектування» / Національний технічний ун-т України «Київський політехнічний ін-т» / Т. Ю. Киричок (уклад.) – К.: НТУУ «КПІ», 2006. – 24 с.
8. Попов Ю. Д. Система електронної презентації Microsoft Powerpoint: навч. посібник / Ю. Д. Попов / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2000. – 52 с.
9. Ружиэйро В.Р. Мышление: Пятнадцать уроков для начинающих авторов / пер. с англ. А. Станиславского. М.: Флинта: Наука, 2006
10. Семенов О. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб.. / Олена Семенов, Ольга Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015
11. Эко У. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: учеб.-метод. пособие / пер. с итал. Е. Костюкович. М.: Книжный дом «Университет», 2003.
12. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2007.
13. Ярская-Смирнова Е.Р. Создание академического текста М.: ООО «Вариант»: ЦСПГИ, 2013.

Питання на залік (по 2 запитання)

1. Визначте специфіку форм оприлюднення результатів наукової роботи історика
2. Охарактеризуйте роль ешелону статей у масиві публікацій
3. Визначте роль конкретних форм комунікації істориків
4. Визначте роль наукових конференцій в розвитку історичної науки
5. Вимоги до доповіді на науковій конференції
6. Визначте роль рецензій у розвитку науки
7. Імідж історика. «Офіційні» і «маргінальні» історики
8. Наукометричні бази даних та індекс Хірша.
9. Надайте загальну характеристику наукового співтовариства істориків в сучасній Україні
10. Форми міжнародного співробітництва істориків
11. Що таке мультимедійні технології? У чому полягають переваги застосування мультимедійних технологій в історичних дослідженнях?
12. Назвіть основні правила створення мультимедійних презентацій.
13. Назвіть основні етапи створення мультимедійних презентацій. Охарактеризуйте їх.
14. Назвіть загальні принципи створення мультимедійних презентацій. Охарактеризуйте їх.
15. Які існують різновиди мультимедійного контенту?
16. Які існують носії інформації для зберігання мультимедійних даних? У чому полягає специфіка їх використання?